

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

Rakvere Ametikool
Õppekavarühm majutamise ja toitlustuse

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Rakvere Ametikool
Veebilehe aadress	https://www.rak.ee/et
Kontaktisik koolitusasutuses, telefon	Klaarika Adonov 56211944
Hindamiskomisjon	<p>Tiina Viin Tiina on õppinud Tartu Ülikoolis ärijuhtimist ning lõpetanud sealse koolikorralduse magistriõppe. Tallinna Pedagoogikaülikoolist on tal saadud ka õpetajakutse. Tiina on aastaid töötanud Tartu Ülikooli Pärnu kolledži turismiosakonnas nii programmijuhi kui õppejõuna. Täna on ta Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis õppejuht ning hotellimajanduse nooremlektor.</p> <p>Lisaks põhitööle ülikoolis on Tiina aktiivne ka mujal. Ta on pikka aega olnud SA Kutsekoda juures tegutseva teeninduse kutsenõukogu liige ja nõukogu esimees. Aastatel 2007-2021 osales ta aktiivselt Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu kutsekomisjonis ning panustas valdkondlike kutseksamite väljatöötamisse. Lisaks on Tiina olnud hindamiskeskkonna kaasatud Haridus- ja Teadusministeeriumi RKT koolituste hindamise ja Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kutsehariduse kvaliteedihindamisse. Valdkondliku eksperdina kuulus Tiina ka OSKA majutuse, toitlustuse ja turismi valdkonna tööjõu- ja oskuste vajaduse uuringu ekspertkogusse.</p> <p>Kaire Kase Kaire on lõpetanud Eesti Hotelli- ja Turismimajanduse Erakooli toitlustuse ja hotellimajanduse eriala. Viimased 15 aastat on ta olnud endale kuuluva OÜ Gurmeeklubi tootmisjuht ja toodete arendaja. Kaire kuulub ka Eesti Pagarite Seltsi nõukogusse, Tallinna Teeninduskooli nõunike kogusse ning on pikka aega olnud Tallinna Teeninduskooli kondiitrite ja pagarite eksamikomisjoni esimees ja liige.</p>
Hindamisperiood	veebruar - aprill 2023
Valimi õppekavad	1) Abikoka koolitus 2) Lauakatmine ja teenindamine

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	Nõuded on põhiosas täidetud
2. Õppimine ja õpetamine	Nõuded on põhiosas täidetud
3. Koolitajad	Nõuded on täidetud
4. Ressursid	Nõuded on täidetud

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma majutamine ja toitlustamine analüüs hindamise valdkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus
- õppimine ja õpetamine
- koolitajad
- ressursid

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavad.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitud arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt HAKA juhendis sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest:

a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk;
b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 27.02.2023

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: *Eneseanalüüs oli põhjalik ja informatiivne, komisjon sai sellest hulgaliselt infot hindamisaruande kirjutamiseks. Kohati oli siiski keeruline vahet teha, kus aruandes räägitakse konkreetsest hinnatavast õppekavagrupidist, kus tasemeõppes ja kus ka kõikides teistes täienduskoolituse õppekavagruppides tehtavast. Hindamisvestlus tõi selles osas rohkem selgust maha, kuna seal sai komisjon oma küsimustega keskenduda just hinnatavale õppekavagrupile.*

Vestlus asutuse esindajatega toimus 14.03.2023

HAKA saatis esmase hindamisaruande asutusele 30.03.2023

Asutus ei esitanud esmasele aruandele täiendavaid kommentaare.

Komisjon esitas lõpliku aruande HAKA-le 30.03.2023.

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- Rakvere Ametikooli eneseanalüüs
- Õppekava "Abikoka koolitus" (*kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 27.02.2023*)
- Õppekava "Lauakatmine ja teenindamine" (*kuvatõmmis asutuse veebilehelt seisuga 27.02.2023*)
- Rakvere Ametikooli 14.03.2023 hindamisvestluse protokoll
- Asutuse esitatud tõendusmaterjal
 - koolituse tagasisideleht
 - koolituse tagasisideleht 2022

Õppekavarühma majutamine ja toitlustamineanalüüs hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõendus põhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatformil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Õppekavade arenduse kohta on eneseanalüüsis viiteid, et arvestatakse tööandjate vajadusi, töömaailma trende, kutsestandardite nõudeid, praktikakohtade tagasisidet, OSKA raportites sisalduvat ning õppijate tagasisidet. Õppekavade aja- ja asjakohasuse hindamisega tegelevad eneseanalüüsi alusel õppekavarühma juhid koos õpetajatega, küsides tagasisidet nii osalejatelt kui erialalüütudelt. Praktikakohtade tagasisidet arvestatakse pigem kaudselt ja tasemeõppekavadega seoses, sest nende täiendusõppe õppekavade raames praktilal ei käida. Tööandjatega on kokkupuude praktiliste õppekäikude raames. Varasemate koolituste raames on õppijad külastanud erinevaid toitlustusettevõtteid, et jälgida teenindustööd ja tutvuda töövahenditega ning osalenud ka Gemossis alkoholivabade jookide koolitusel. Kuigi tööandjate vajadustega püütakse õppekavade arendamisel arvestada, siis tööandjate huvi töötajate koolitustele saatmise osas on pigem madal.

Õppekavade arendustöös osalevad kõik põhiõpingute õpetajad ning protsessi eest vastutavad õppekavarühma juhid. Õppekavade arendamist toetab tähendusliku õppimise koolitus, mida on läbi viidud viimasel kolmel aastal ning osalevad kõik õpetajad. Koolitus toetab rakenduskavade arendamist, hindamismeetodite valimist ning laiemalt ka õpetajate professionaalset arengut.

Õppekavade ülevaatamine toimub vahetult enne kursuste toimumist, aga mitte harvem kui 1 kord aastas. Täiendusõppe õppekavade puhul lähtutakse kõige enam tellija ning sihtrühma vajadustest. Õppekava arendamisel on oluline silmas pidada õppetöö planeerimist ja läbiviimist sihtrühma vajadusi arvestades. Vestlustest kooli juhtkonna ja õpetajatega selgus, et täienduskoolituste õppetöö toimub ajaliselt üldjuhul õhtuti peale tööaega, et töötav inimene saaks koolitustel osaleda ning et ka õppeklassid ei oleks tasemeõppe õpilaste õppetöoga seotud. Vestlustest ega eneseanalüüsist ei selgunud, mil määral rakendatakse õppetöös digiõppevõimalusi. Sihtrühma vajadusi arvestades peaks õppekava arendamisel silmas pidama ka erinevaid paindlikke õppevõimalusi, nt teooria osa loengute e-õppe vormis kuulamise võimalus, veebipõhiste (enesekontrolli)testide sooritamine teooria teemade

omandamiseks või lisamaterjalide ja -ülesannete andmise võimalus kogenumate või kiiremate õppijate jaoks.

Abikoka kava väljatöötamise ajend tuli eelkõige piirkonna toitlustusettevõtjatel, lauakatmise ja teenindamise kava pakkumine on seotud COVID-19 perioodi töötajate sektorist välja liikumisega. Lauakatmise ja teeninduse õppekava praeguses mahus (20 ak.h) varasemalt pakutud ei ole, samasisulist koolitust on varasemalt pakutud 40 ja 60 ak.h mahus ning neil kordadel siis ka spetsiifilisema suunitlusega. Praegune 20-tunnine õpe on pigem üldisi teadmisi ja oskusi pakkuv. Abikoka koolitus aitab ettevalmistust saada ka kutseksamiks. Koostööd on tehtud kaitsevägega.

Potentsiaalsetele õppijatele antakse infot koolituste kohta eneseanalüüsi alusel nii kooli kodulehe kui ka sotsiaalmeedia vahendusel. Kooli esindajatega vestluste põhjal jõuavad enamuse õppijaid nende juurde otse ehk siis isikliku arengu vajaduse alusel, vähem tööandjate tellimisel või oma töötajate erialasele koolitusele suunamisel.

Tugevused

- 1) Hea koostöö piirkonna ettevõtjate ja erialaliitudega, mis enamjaolt puudutab küll tasemeõpet, aga kandub edasi ka täienduskoolituse valdkonda..
- 2) Tähtsusega õppimise koolituse läbiviimine igal aastal kõikidele õpetajatele, et omandada õppekavade arendamiseks vajalikke kompetentse.
- 3) Õppekavade arendamiseks on olemas meeskonnad, mida toetavad õppekavarühmajuhid ning regulaarsed arendustegevused.

Arenguvõimalused

- 1) Kaaluda täienduskoolituste läbiviimist erinevates vormides ja erinevatel aegadel (nt kontaktõpet osaliselt veebis, lisaks õhtutele ka nädalavahetustel), et võimaldada osalemist ka graafiku alusel töötavatele inimestele, keda ei suuna koolitusele tööandja.
- 2) Õppekavad on arendatud koostöös piirkonna suurimate ettevõtjate ja teenusepakkujatega, samas piirkonna ettevõtjate huvi oma töötajaid koolitustele suunata on pigem madal. Soovitame leida võimalusi sisulisema koostöö arendamiseks ka väiksemate ettevõtetega, et motiveerida neid oma töötajaid koolitustele saatma (nt ajalised võimalused töötajate koolitustele saatmiseks, vajalike oskuste kaardistamine, hooajalisusega arvestamine vmt).

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid.

ANALÜÜS

Abikoka õppekava tugineb abikokk, tase 3 kutsestandardile ning kooli tasemeõppe õppekavale abikokk, tase 3. Õppekava pealkiri on sisuga kooskõlas ja annab ülevaate, mida õpe sisaldab. Õppekava eesmärgina toodi vestlusel õpetajatega välja, et see on suunatud praktiliste oskuste omandamisele. Õppe alustamise nõuetena on märgitud eesti keele valdamine suhtlustasandil ja motivatsioon õppimiseks, haridusnõue ja vanusepiirang puudub. Õppe alustamise nõuded on põhjendatud, kuigi motivatsiooni õppimiseks ei kontrollita enne esimest kohtumist.

Õppekava sihtrühmaks on toitlustuses töötav abitööline, kes ei oma kutsealast väljaõpet või on eelneva toitlustusalase õpi- ja töökogemuseta. Õppima jõuavad vestluste alusel sihtrühma sobivad õppijad, kes soovivad saada ettevalmistust kutseksamiks, enesearendamiseks või siis ka tööandjate soovitusel (nt kaitsevägega koostöö).

Õppe maht on 200 ak.h, auditoorse ja praktilise töö maht on välja toodud - vastavalt 40 ak.h ja 160 ak.h. Õpiväljundid on enamjaolt selgelt sõnastatud ning annavad ülevaate saavutatavate teadmiste ja oskuste sisust: koolituse lõpuks on õppija võimeline koka juhendamisel ise oma tööd korraldama, tegema abitöid toitude valmistamisel või valmistama ka ise toite ning serveerima neid. Õpiväljundite ja koolituse sisu alusel võib väita, et auditoorse ja praktilise töö jaotumise osakaal on sobiv. Õppijate tagasiside põhjal on praktilise töö osakaalu siiski suurendatud.

Õpiväljundites toodud kõikide kompetentside taseme saavutamine ei väljendu päris selgelt käsitletavate teemade ja hindamismeetodite all.

Järgnevalt toome välja kaks õpiväljundit, mille osas komisjon leiab, et nende sõnastus tuleks hinnatavuse ning sisu selguse osas üle vaadata ning paremini/selgemini sõnastada.

- *Järgib tööhutus-, keskkonnaohutus- ja hügieeninõudeid ning enesekontrolliplaani* - komisjon juhib tähelepanu, et õppekava teemade all ei kajastu ei keskkonnaohutust ega ka enesekontrolliplaani, samuti ei tule need hinnatavate tegevuste all välja. Soovitame õppesisu selles kontekstis üle vaadata ning õpiväljundiga kooskõlasse viia.
- *Töötab juhendamisel meeskonnas, korraldab oma tööd ja planeerib aega, tegutseb ja käitub eetilisel ning muul sotsiaalselt heakskiidetud viisil* - õppekava sisuteemade all ei ole välja toodud, millal ja kuidas omandab õppija teadmised ja oskused eetilisel või muul sotsiaalselt heakskiidetud viisil käitumiseks ja töötamiseks. Samuti ei ole selge, kuidas nimetatud oskusi hinnatakse. Vestlusel selgus, et meeskonnatöö oskuste hindamist samuti ei toimu, küll aga vaadeldakse koolituse käigus, kuidas õppija grupis koos teiste õppijatega koostööd teeb. Eraldi seda ei hinnata ning sellest ei sõltu õppekava läbimine;

Koolituse sisus tuuakse välja käsitletavat teemasid. Vestlustel koolitusasutuse esindajatega selgus, et osasid teemasid (nt kaupade vastuvõtmine, inventuuri tegemine, laoseisude jälgimine) käsitletakse pigem üldiste teadmiste tasemel ja ilma spetsiifilisi programme kasutamata. Hügieeni- ja ohutusala

teadmisi hinnatakse praktilise töö käigus, kuid nende teadmiste kontrollimiseks tehakse tunnis ka teoreetiliste teadmiste test.

Õppekava õpiväljundite üldisteks hindamismeetoditeks on praktiline töö, suuline esitus ja enesehindamine. Eksam on ülesehituselt sarnane kutseeksami sisuga ehk siis praktiline toiduvalmistamine (etteantud 2 rooga, nende serveerimine ja tutvustamine kliendile) ning ka iseenda tegevusele hinnangu andmine. Hindamismeetodid on komisjoni hinnangul asjakohased, kuid õppekavas ei ole välja toodud, milliste kompetentside hindamiseks ning kuidas kasutatakse näiteks suulist esitlust ja enesehindamist.

Lauakatmine ja teenindamine õppekava tugineb kelneri kutsestandardile. Õppekava pealkiri on üldiselt õppe sisuga kooskõlas ja annab ülevaate sellest, mida õpe sisaldab. Õppekava eesmärgina toodi vestlusel õpetajatega välja, et see on suunatud praktiliste oskuste omandamisele. Õppe alustamise nõuetena on toodud põhiharidus, eesti keele valdamine suhtlustasandil ja motivatsioon õppimiseks. Õppe alustamise nõuded on põhjendatud, kuigi motivatsiooni õppimiseks enne esimest kohtumist ei kontrollita.

Õppekava sihtrühmaks on märgitud põhiharidusega, kuid erialase tasemehariduseta, aegunud oskustega töötavad teenindajad või sellel alal tööd leida soovivad inimesed, kellel on soov täiendada oma oskusi ja parandada konkurentsivõimet tööturul. Koolitajatega peetud vestluste põhjal (varasemete mahukamate kursuste alusel, sest sellises mahus kursust ei ole varem toimunud) jõuavad õppima inimesed lähipiirkonnast, kes soovivad end arendada (toitlustus)teeninduse valdkonnas. Tööandjate poolt suunatud töötajaid koolitusel pigem ei osale. Pandeemia järgne vajadus teenindustöötajate järele on olemas, aga piirkonna tööandjatega koostöös on selgelt määratlemata, millise profiiliga töötajat vajatakse ning milliseid oskuseid lisaks on vaja omandada, ilma milleta hakkama ei saa.

Õppemaht on 20 tundi, millest 5 tundi on auditoorne töö ja 15 tundi on praktiline töö. Õppekavas toodud õpiväljundeid on arvuliselt sõnastatud üheksa, sisu on mitme väljundi puhul kattuv ning õpiväljundite sõnastus ei vasta kohati väljundipõhise sõnastuse nõuetele (Täienduskoolituse standard § 2 lg 2 *"...Õpiväljundid on kirjeldatud õppekava läbimiseks vajalikul miinimumtasemel. Täienduskoolituse õpiväljundid sõnastatakse nii, et nende alusel on võimalik hinnata õppekava läbinu teadmisi ja oskusi."*) Mitmetes õppekava õpiväljundites on sõnastusest puudu mil viisil ja millisel tasemel ehk õppija vajab täpsustusi millisel tasemel ja millistes piirides ta teadmised ja oskused omandama peaks.

Järgnevalt toome välja need õpiväljundid, mille sõnastuse osas on komisjon seisukohal, et neid tuleb hinnatavuse või sisu selgemini esile toomise mõttes üle vaadata ja täpsustada:

- *Alustab kliendikontakti positiivselt* - Tegemist on õpiväljundiga, mis praeguse kirjelduse kohaselt jääb ajalises mõttes koolituse aja raamidest väljapoole ning kirjeldab pigem tulevikus aset leidvat töösituatsiooni. Selleks, et see kvalifitseeruks väljundipõhiselt kirjeldatud õpiväljundiks ja oleks hinnatav, peaks siia täiendavalt juurde lisama mingi kriteeriumi, mis väljendaks õppija koolituse käigus saadud teadmist/oskust, mis muudab kontakti positiivseks (nt ettevõtte nõuded teenindusprotsessile vmt, ning võimaldaks saadud oskuse/teadmise saavutatuse hindamist koolituse järgselt.

- *Korraldab väiksemaid selvelaudu ja* • *Oskab korraldada peलाudu* - Mainitud õpiväljundid on oma sisult kattuvad ning määratlus "korraldab" ja "oskab korraldada" võib õppijas segadust tekitada, kuna

pole selge, mille poolest need erinevad. Õppija jaoks võib see väljendada omandatavate kompetentside erinevat taset. Teine tähelepanek komisjoni poolt on, et kui selvelaudade puhul on sisse toodud mõõdikuna "väiksemate" selvelaudade korraldamine, siis peolaudade puhul ei oma nende suurus ilmselt tähtsust. Peolaudadega seotud kompetentsid ei tule enam hiljem välja ka koolitusteemade ega hinnatavate tegevuste alt. Siin on komisjonil soovitus, et õpiväljundites oleks õppija oskuse taseme kirjeldamiseks kasutatud konkreetset oskuse taset kirjeldavat aktiivverbi ning kuna peolaudade teema on kajastatud õpiväljundina, siis peaks see olema leitav ka sisuteemade seast.

- *Tunneb ja oskab kasutada erinevaid töövahendeid (lauanõud, serverimisvahendid)* - ehkki see kompetents on leitav nii sisuteemade kui ka hinnatavate tegevuste alt, soovitab komisjon kaaluda selle õpiväljundi liitmist õppekava kolmanda õpiväljundiga, sõnastades selle ümber näiteks nii: *Serverib toite ja jooke kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid*);
- *Tunneb peolaua etiketti* - ehkki etikett on sisuteemade all olemas, ei leidu selle kohta infot hinnatavate tegevuste all. Soovitame leida võimalused, kuidas ka selle õpiväljundi saavutatuse hindamine praegusesse hindamismetoodikasse juurde tuua.
- *Oskab sööke ja jooke sobitada ja* • *Serverib sobivaid jooke roogade juurde* - need õpiväljundi on oma sisult kattuvad ning need võiks kokku liita.

Koolituse sisuteemades on välja toodud rohkem lauatuüpe kui õpiväljundites kirjas on. Teemade alt ei ole leitavad lauatuübina "peolauad", samuti on puudu töövõtteid käsitlevad teemad. Hindamismeetodina on välja toodud "praktiline töö", mis komisjoni hinnangul on sobilik enamike õpiväljundite saavutatuse hindamiseks.

Kokkuvõtteks võib öelda, et "Abikoka koolitus" õppekaval on hästi määratletud õpiväljundid ning välja on ka toodud, millisel tasemel õpiväljundid saavutatakse. Mõned õpiväljundid vajavad siiski täpsustamist. Õppekaval "Lauakatmine ja teenindamine" tuleb õpiväljundite sõnastusega rohkem tegeleda, sh vaadata, et selles ei esineks kattuva sisuga õpiväljundeid ning kõikides väljundites oleks määratletud, millisel tasemel õpiväljundid omandatakse. Õppekava õppemahud on vastavuses õpiväljundite omandamiseks vajaliku töömahuga. Hindamismeetodid koos hindamistegevuste ja hindamiskriteeriumitega peavad olema kooskõlas, et kõik õpiväljundites olevad kompetentsid saaksid omandatud ja hinnatud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

Mõlema õppekava õpiväljundid on valdavalt sõnastatud hinnatavalt ja arusaadavalt, kuid mõnede puhul on vaja sõnastust täpsustada. Õpiväljundite sõnastamist tuleb vaadelda õppija pilguga - mida lihtsam ja selgem, seda paremini aitab see kujundada õppija ootuseid õpitavale. Komisjon soovib analüüsi tekstis esile toodud õpiväljunditesse lisada selgitavaid sõnastusi, millisel tasemel õppija teadmised ja oskused omandab, samuti vältida samasisuliste kompetentside kajastamist erinevates õpiväljundites ning kasutada kõikide väljundite puhul ühtlast sõnastust.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDEUS

Koolil on olemas õppekavade arendamiseks tugisüsteem ja seda regulaarsed toetavad tegevused. Õppekavade arendamisel tuginetakse laiemale koostööle erialaliitudega, toetatakse OSKA raportile ja muudele valdkondlikele uuringutele, õpetajate tähelepanekutele ja õppijate tagasisidele. Täiendusõppe

õppekavade väljatöötamise raames võiks koostöö piirkonna erinevate ettevõtetega olla tihedamgi, nt võiks komisjoni hinnangul kaasata ümberkaudseid asutusi ka täienduskoolituse koolitusprogrammi väljatöötamisse ning vähesel määral ka koolitamis. See tõstaks töandjate usaldust nende koolituste kvaliteedi osas ning kasvataks huvi ka oma töötajate koolitustele saatmise vastu.

Õppekavad on üldiselt sidusad, selle komponendid omavahel vastavuses. Õppekavade mõned õpiväljundid vajavad küll ülevaatamist, et iga väljundi puhul oleks selge, millisel tasemel õppija teadmised ja oskused omandab. Samuti tuleb üle kontrollida, et õpiväljundites olevad kompetentsid kajastuksid ka sisuteemades. Komisjoni hinnangul tuleb tagada, et ka hindamismeetodid koos hindamistegevuste ja hindamiskriteeriumitega oleksid kooskõlas ning kõik õpiväljundites olevad kompetentsid saaksid omandatud ja hinnatud.

Kuna õppekavade osas on mõningaid puudujääke, mille parendamine aitaks oluliselt kaasa õppe kvaliteedi tõstmisele, siis leiab komisjon, et hindamisvaldkonna "Õppekava ja õppekavaarendus" nõuded on täidetud põhiosas.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS:

Nõuded on põhiosas täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: *Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Õppekavade eesmärk on tagada õppijatele võimalikult laiapõhjalised teadmised ja praktilised oskused. Enesehindamise aruandes on õppimise eesmärgina kirjas: "Toetada õppija valikut ning suurendada vastutuste võtmist õppimise eest." Samuti on välja toodud, et arvestatakse täiskasvanud õppijate mõjutavaid tegureid. Õppeprotsessi mõjutavate teguritena on nimetatud õpetamisviise, koolitajate hoiakuid ning arusaamasid, tänu millele on võimalik tõsta õppijate motiveeritust.

Vestluse käigus koolitusjuhiga selgus, et täienduskoolitustel osalejad on valdavalt täiskasvanud, ümberkaudsetest maakondadest, iseenda arendamise vajadusega või Töötukassa poolt suunatud inimesed, kes soovivad eriala vahetada. Mõlemal õppekaval on kirjeldatud sihtrühm ja õppe alustamise tingimused on määratletud. Mõlema puhul on tegemist tasuta koolitustega, mis on suunatud haridustee katkestanud, erialase või keskkariduseta ning aegunud oskustega 50+ tööealisele inimesele. Abikoka koolituse sihtrühm on üsna konkreetselt määratletud toitlustuses töötavale abitöölisele, lauakatmine ja teenindamine õppekava sihtrühmaks on määratletud teenindaja või teenindusvaldkonnas tööd leida sooviv inimene.

Täienduskoolituste rühmad on pigem väikesed, orienteeruvalt 10-12 inimest. Koolijuhi sõnul on oluline, et koolitused rahaliselt koolile kahjumlikuks ei muutuks, seega ei saa rühmad väga väiksemaks ka muutuda. Tema sõnul on tasuta kursuste suurim probleem see, et inimesed ei mõtle osalemissoovi korralikult läbi ega süvene piisavalt õpitava sisusse ning kipuvad seetõttu katkestama, kui saavad aru, et koolituse sisu ei vasta nende ootustele või, et koolitus nõuab nendelt täiendavat ajaressurssi, mida nad pole valmis pakkuma. Õppima tulijad on väga erineva ettevalmistuse ja oskustega. Seevastu abikoka kursuse läbijatest mitmed jätkavad tasemeõppes. Õppijad koolitusele registreerudes mingit sisseastumisvestlust ei läbi, sest koolitusele ei ole nii suurt konkurentsi, et peaks õppijaid valima. Kõik võetakse vastu.

Koolitajate sõnul on oluline, et õppija saaks võimalikult palju tuge õppeprotsessi läbimiseks, arvestatakse erineva taseme, õppimistempo ning eelneva kogemusega. Koolitajad annavad lisaülesandeid ja lisamaterjale erineva tasemega õppijatele (nt. täiendav lugemismaterjal).

Vestluse käigus koolitajatega tuli välja, et nende töö olulisemaks etapiks on õppetöö kohandamine erineva tasemega õppijatele sobivaks. Õppekavarühma juhi sõnul õpinõustamine täiskasvanute õppes on pigem harva vajalik. Koolitajad on igapäevaselt pedagoogid ning neil on vastav kogemus, kuidas erinevate inimestega toime tulla ning millised õppijad vajavad eraldi tähelepanu.

Kooli toitlustus- ja cateringijuhi sõnul on külastatud 40 ja 60 tunniste koolituste (Lauakatmine ja teenindamine) ajal erinevaid cateringi ettevõtteid, vaadatud kuidas tööd tehakse ja tutvutud erinevate töövahenditega. Gemossis on olnud alkovabade kokteilide koolitus. Praeguse 20-tunnise koolituse käigus ei ole õppekeskkonnast väljapoole jäävaid käike planeeritud, sest see õppekava on tehtud pandeemia järgselt ja eesmärk on anda üldised teadmised valdkonnast. Koolitajate arvamus oli, et ka 20-tunnise koolituse jooksul on soovi korral võimalik minna teenindustettevõttesse vaatama, kuidas teenindamine toimub mingil üritusel.

Koolitusjuhi sõnul on oluline õppija vastutus, sest on juhtumeid, kus õppija ei ole õppekava sisust aru saanud. Sellistel juhtudel selgitatakse õppijale õppekava sisu põhjalikumalt ja vesteldakse temaga, jõudmaks ühisele arusaamisele kas pakutav koolitus vastab õppija ootustele ja vajadustele või on tema jaoks sobivam hoopis mõni muu koolitus. Juba koolitusele registreerides soovitakse koolijuhi sõnul õppijale teada anda kuidas õppimiseks vajalikku aega planeerida, kuidas kodutöid teha ja õppetöösse panustada.

Täienduskoolituse kursustel osaleb ka erivajadustega õppijaid (1-2 inimest rühma kohta), kooli õppejuhi sõnul on kõik tasemeõppe õpilaste koolitamisega seotud õpetajad saanud vastava koolituse ning seni on kõik erivajadustega õppijad saanud hästi hakkama ka täienduskoolitusel. Kuna grupid on väikesed saab olla paindlik ja läheneda inimestele individuaalselt.

Kokkuvõtvalt võib tõdeda, et koolitajad selgitavad kursuste esimesel kohtumisel õpieesmärke ning selgitatakse välja õppijate teadmiste ja oskuste tase. Koolitajad toetavad igati õppija õppimist ning lähtuvad õppijate vajadustest (kellele rohkem ja keerulisemaid ülesandeid, kellele suuremat abi ja rohkem nõustamist).

Tugevused

Tugevusena saab välja tuua koolitajate suutlikkust eesmärgipäraselt õpetada ja juhendada väga erinevate teadmiste ja oskustega õppijaid.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Koolil on väga olulisel kohal õppijatele õpitava eriala/oskuste/teadmiste süvitsi tutvustamine. Baasvajaduste väljaselgitamiseks kasutatakse grupivestlust koolituse alguses, kogemuste jagamist.

Vestlusel koolitajatega toodi välja, et kursuste alguses viiakse õppijatele esimesel kohtumisel läbi rühmaarutelu, kus tutvutakse omavahel, uuritakse ootusi, tutvustatakse õppekava teemasid ja õppetöö eesmärke. Koolitaja saab vestluse käigus infot õppijate ootuste ja taseme kohta. Kui keegi on teistest kogenum, siis saab koolitaja sellega arvestada ning õppijale lisaks soovikohaseid lisaülesandeid anda.

Nii eneseanalüüsis kui vestlusel jäi tugevalt kõlama, et õppekavad on suunatud praktiliste oskuste omandamisele. See ilmneb ka õpiväljunditest ja hindamismeetoditest. Õppest valdava osa moodustab praktiline õpe ning koolitajatega peetud vestluse käigus rõhutati erinevate tegevuste varieeruvust just praktilise töö raames. Väiksemat tähelepanu pööratakse teoreetilisele õppele, sest ka õppijatele on atraktiivsem uusi teadmisi ja oskusi just praktilise töö käigus õppida. Samas mõned teemad vajavad kindlasti rohkem teoreetilist lähenemist ja "selgeks õppimist" ja siis on komisjoni hinnangul võimalik eesmärgist tulenevalt rakendada erinevaid õppe- ja hindamismeetodeid, samuti selgitada rohkem selliste teemade omandamise vajalikkust igapäevatoös.

Koolitajad tõid välja ka selle, et sageli õpperühma liikmed ise abistavad praktiliste tööde käigus ka neid, kellel on pisut rohkem juhendamist vaja. Igapäevaselt tasemeõppe õppijatega tegelevad koolitajad on omandanud erivajadustega õppijate õpetamiseks vajalikud kompetentsid. Enamasti suudavad koolitajad erinevad situatsioonid ise lahendada, valida sobivad õppemeetodid, muuta paindlikult meetodikat või pakkuda rohkem individuaalset juhendamist. Vajadusel konsulteeritakse teiste koolitajate või õppekavajuhiga.

Vestluse käigus selgus, et koolituste tagasiside põhjal vaadatakse õppemeetodid ja laiemalt kogu koolituse korraldus regulaarselt üle ja kui midagi ei toimi, siis tehakse vastavalt vajadusele muudatusi. Koolitajad on oma ala spetsialistid ning pädevad erinevaid olukordi hindama. Koolitaja saab läheneda õppijatele individuaalselt ning arvestada nende erivajadustega.

Koolitajad lähtuvad koolituste läbiviimisel õppekava eesmärkidest, aga ka õppijast ja nende eelnevate teadmiste tasemest. Koolituse sisu arutatakse omavahel läbi ning arvesse võetakse ka varasemalt saadud õppijate tagasisidet. Õppemeetodid valitakse vastavalt õpieesmärkidele, kuid koolitajad on

vastavalt õppijate tasemele või eripärale valmis neid ka muutma. Õppetöös rakendatakse palju praktilist tööd, samuti on hindamismeetodiks praktilise töö sooritamine. Vähem tähelepanu pööratakse õppijate teoreetiliste teadmiste omandamisele ja hindamisele.

Tugevused

- 1) Õppetöö korraldamisel arvestatakse täiskasvanud õppija ootuste ja vajadustega ning koolitajad kohandavad ülesannete raskusastet õppijate eripäradele vastavalt.
- 2) Õppetöö sisu varieeritakse vastavalt õppija teadmiste ja kogemuste tasemele.

Arenguvõimalused

Teoreetiliste teadmiste omandamine on mitmete teemade puhul oluline. Seetõttu tuleks õppemeetodite valimisel tähelepanu pöörata nende mitmekesisusele, et teoreetiliste teadmiste omandamine oleks õppijale atraktiivsem.

5. Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumendid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Hinnatavad õppekavad ("Abikokk" ja "Lauakatmine ning teenindamine") on võimalik lõpetada tunnistuse või tõendiga. Kui koolitus on läbitud täies mahus, õpilane on saavutanud õppekava õpiväljundid ja sooritanud praktilise hindamisülesande vastavalt hindamiskriteeriumitele, siis väljastatakse tunnistus. Õpilane peab osalema õppetöös vähemalt 80% ulatuses. Tõend väljastatakse juhul, kui koolitus ei ole läbitud täies mahus ja õppija ei ole omandanud kõiki õpiväljundeid. Tõendil näidatakse ära millised õpiväljundid on õppija omandanud. Koolitajate sõnul on seni väljastatud kõikidele lõpetajatele kursuse lõpus tunnistus.

Abikoka õppekavas kasutatakse õppekava põhjal hindamismeetoditena praktilist tööd, suulist esitlust ja enesehindamist. Praktilise töö sisu on õppekavades ära kirjeldatud. Eneseanalüüsi dokumendis on märgitud hindamismeetodina ainult praktiline töö, suulist esitlust ega enesehindamist seal mainitud ei ole. Hindamisvestlusel täpsustasid koolitajad, et suuline roogade esitlus ja iseenda tegevusele hinnangu andmine toimuvad praktilise töö käigus. Samal töö käigus jälgitakse ka õppija tööohutuse, hügieeni, töövõtete ja etiketi teadmiste rakendamist, kuid eraldi neid ei hinnata. Hügieeniteadmiste kohta, tõsi

küll, tehakse lühike teadmiste test, mida hindamismeetodites ei kajastu. Õpiväljundites toodud meeskonnatöö oskust, töö korraldamist ja ajaplaneerimist, ning eetilist käitumisviisi eraldi ei hinnata. Meeskonnatöö oskuste osas vaadeldakse, kuidas õppija koolituse käigus meeskonnaga koostööd teeb ning õppijale antakse õpingute vältel selle kohta tagasisidet. Samuti ei hinnata ka nt õppekava teemas "Toidu ja kaupade käitlemine" all märgitud kaupade vastuvõtmise ja ladustamise ning laoseisu inventeerimise oskust, kuna neid teemasid puudutatakse õppetöö käigus ainult väga põgusalt. Teiste õpiväljundite saavutatuse hindamine toimub õpetajatega vestluste alusel praktiliste tööde sooritamise põhjal. Ka teoreetilisi teadmisi kontrollitakse praktilisel eksamil jälgides õppija tegevust. Praktiline töö toimub üldjuhul kooli õppeklassides, mõnikord (kui on sobivaid tellimusi või üritusi) on võimalik õppijaid kaasata tellitud välitoitlustusürituste teenindamisele. Õppe läbiviimisel mingeid spetsiifilisi arvutiprogramme ei kasutata.

Eksam on ülesehituselt sarnane kutseeksami sisuga ehk siis praktiline toiduvalmistamine (etteantud 2 rooga, nende serveerimine ja tutvustamine kliendile) ning ka iseenda tegevusele hinnangu andmine. Viimane ei mõjuta aga kuidagi õppija üldsooritusele antavat hinnangut, mistõttu ei ole komisjoni hinnangul kohane seda ka eraldi hindamismeetodite all välja tuua.

Lauakatmine ja teenindamine õppekavas on hindamismeetodina märgitud "praktiline töö", kuna kursuse eesmärk on anda õppijatele praktilised oskused. Hindamisvestluse käigus selgus, et õpilane valib eelnevalt välja millise lauatuubi ta eksamil ette valmistama peab. Peale lauakatte valmis panemist õpilane selgitab, milline on menüü, millised joogid on kõrvale valitud. Seejärel serveerib road ja joogid ning "teenindab" klienti.

Hindamiskriteeriumite all ei kajastu kus ja kuidas hinnatakse peolaua etiketi teadmisi ning kuidas selgitatakse välja õpiväljundites toodud kliendi ootused ja vajadused. Samuti ei selgunud, kuidas hinnatakse nende lauakatete tegemise oskusi, mida õppija eksami demonstreerimiseks ei valinud. Õpetajate sõnul kontrollitakse teoreetilisi teadmisi kursuse jooksul kirjaliku testiga, mida hindamiskriteeriumite all eraldi välja toodud ei ole. Samuti pole seda mainitud komisjonile esitatud eneseanalüüsi vormis.

Kokkuvõttes võib öelda, et õppekavades välja toodud hindamismeetodid on õpiväljundite saavutamise hindamiseks sobilikud, kuid täpsustada tuleb millal ja millise õpiväljundi hindamiseks neid kasutatakse. Õppekavas, eneseanalüüsis ja vestluse käigus saadud info kasutatavate hindamismeetodite kohta on erinev. Kui õppekavas on märgitud praktiline töö, suuline esitlus ja enesehindamine, siis eneseanalüüsis on õpiväljundite võrdlusanalüüsi tabelis märgitud ainukeseks hindamismeetodiks, et õpiväljundi saavutamise hindamine toimub praktiliste tööde sooritamise kaudu.

Hindamisülesandeks on kliendi teenindamine lähtuvalt teenindusprotsessist, ühe eelkatte tegemine, toitide ja jookide serveerimine. Komisjoni hinnangul on praktiline töö hindamisülesandena küll sobilik, kuid ei võimalda siiski hinnata kõiki õpiväljundeid. Nimelt selgus vestluste põhjal õpetajatega, et õppijad valivad ise eelnevalt välja ühe ürituse tüübi, millele nad lauakatte, menüü ja joogid valivad. Kuna klientide ootused ja soovid on erinevad ning lauatuüpe koos menüüde ja jookidega on erinevaid, mis eeldavad nii erinevaid töövahendeid kui -võtteid, siis hindamisel praktilise töö raames kontrollitakse neist vaid ühte võimalikku viisi.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavas on mitmeid teemasid, mis eeldavad teadmise tasemel arusaamist või mõistmist (nt hügieen, tööhutus, enesekontrolliplaan, kaupade vastuvõtt ja ladustamine jmt) ning nende teadmiste kontrollimine praktilise töö käigus ei ole alati tulemuslik. Sellistes aspektides õppijatele järeleandmiste tegemine ei ole mõistlik. Seetõttu soovitab komisjon, et teoreetiliste teadmiste kontrollimiseks rakendataks lisaks praktilisele tööle ka täiendavaid hindamismeetodeid, nt kirjalikku testi.
- 2) Õppe läbiviimisel ei toimu kõigi õpiväljundite saavutatuse hindamist viisil, mis tagaks hindamise läbipaistvuse ja võimaldaks kontrollida kõikide õpiväljundite saavutatust. Kui õpiväljundid on sõnastatud, siis peab koolitaja tagama, et kõik õpiväljundid saavad hinnatud, seetõttu soovitame õpiväljundite ja nende hindamise metoodika veelkord üle vaadata ning täiendada olemasolevat hindamismetoodikat nii, et kõik see, mida õpiväljundites kirjeldatakse, õppija puhul ka realselt hinnatud saaks (nt meeskonnatöö või ajaplaneerimise või enesekontrolliplaani tegemise oskused abikoka õppekavas või peolaua etikett või erinevad lauakatte tüübid lauakatmise ja teenindamise õppekavas).
- 3) Õppekavades on kirjas ainult tunnistuse andmise tingimused. Täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 p 9 ja § 3 lõike 1 kohaselt peab õppijale väljastama tõendi, kui õpitulemusi ei hinnatud või õppija neid ei saavutanud. Info tõendi väljastamise tingimuste kohta peab olema õppekavas välja toodud samamoodi nagu info tunnistuse väljastamise tingimuste kohta. Komisjon soovitab lisada õppekavasse täiendavalt juurde info ka tõendi väljastamise tingimuste kohta.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

Tagasisidet kogutakse osalejatelt kirjaliku vormiga. Komisjonile on tõendusmaterjalina esitatud 2 erinevat tagasiside kogumise vormi. Praegune vorm on avatud vastustega ja suunatud nõrka pehmema info saamisele. Tagasisides küsitakse hinnangut nii koolitajate, koolituse, kui ka õpilase enese panuse kohta. Asutuse sõnul on tagasiside vorme pidevalt täiendatud või muudetud, et nende abil õppijalt sisulist tagasisidet koguda. Eneseanalüüsi alusel küsitakse õppijatelt tagasisidet koolituse lõpus, seda analüüsitakse ning sellest koostatakse kokkuvõtteid ka koolitajate jaoks. Täiendusõppeosakond teeb tagasiside küsitlustest analüüsi, mille põhjal antakse koolitajatele kokkuvõtte kasutusel olnud õppemeetodite efektiivsuse kohta. Analüüsitakse tagasisidet, kus õppijad toovad välja kõige vajalikumad teemad koolituse teemade ja läbiviimise kohta. Vestlusest õpetajatega selgus, et tagasisidet kogutakse ka jooksvalt õppetöö vältel õppijatega suheldes.

Eneseanalüüsis on toodud, et õppekava lõplik versioon kujuneb koostööna õpetajate/koolitajate, koostööpartnerite, õppijate tagasiside põhjal. Vestluse käigus rääkis õppejuht, et tagasiside baasil on tehtud õppekavades muudatusi. Õpilased on soovinud rohkem praktilisi tunde ning sellega on ka arvestatud õppekavade arendamisel. Lisaks on arvesse võetud õppetöö pikkust. Kuna õppetöö toimub

üldjuhul kaks korda nädalas tööpäevade õhtutel, siis muudeti kohtumise pikkust 5 akadeemiliselt tunnilt neljale. Tagasiside on olnud koolitustele väga positiivne, mis on omakorda motivaatoriks õpetajatele. Abikoka õppekava gruppidel on olnud eraldi Facebooki grupid, kus rühmaliikmed omavahel suhelda saavad. Seal on suhtlus jätkunud ka peale koolitust, kus õppijad jagavad ka oma edusamme või tehtud töid. Vestluste põhjal kooli esindajatega ei selgunud kui palju ettevõtjad ja tööandjad saavad täiendusõppe õppekavade arendamisse panustada või kus ja kuidas nad saavad õpitavaid oskuseid hinnata, pigem kajastab kirjeldatud koostöö tasemeõppe õppekavade arendamist.

Õppekavarühma juhi sõnul on õppijad rahul õppevahenditega, heal tasemel restoran ja õppeklass. Samuti on tagasiside baasil tulnud õpetajate kohta hea tagasiside. Kooli meeskond täiendab ennast regulaarselt, õpetajad stažeerivad välismaal, osalevad erinevatel erialastel kursustel ja koolitustel. Toimuvad koolisisesed meeskonnakoolitused. Loodud on tagasiside kogumise ja analüüsimise süsteem, mida vastavalt vajadusele parendatakse või muudetakse, et kogutav info oleks täienduskoolituste arendamiseks sisuline. Kogutud tagasiside põhjal tehtud kokkuvõtted arutletakse õpetajatega läbi ning analüüside tulemusel planeeritakse vajalikud muudatused.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Õppekavades on kirjeldatud, milliseid tingimusi peavad õppijad täitma tunnistuse saamiseks. Tõendite väljastamise kohta info õppekavades puudub. Koolitatavad on koolitustel omandatud teadmiste ja oskustega rahul. Koolitajad annavad õppijatele suulist tagasisidet oskuste omandamise kohta.

Kõikide õpiväljundite saavutatust hinnatakse mõlema õppekava puhul praktilise töö abil, mh ka teoreetilise baasi omandamist. Koolitajad annavad õppijale suulist tagasisidet enamasti praktilise töö käigus ning seetõttu ei saa kindlalt väita, et iga õppekavas toodud õpiväljund saab hinnatud.

Komisjoni hinnangul õppekavas on mitmeid teemasid, mis eeldavad teadmise tasemel arusaamist või mõistmist ning teemadest arusaamist tuleb kontrollida õige meetodiga ehk siis näiteks kirjaliku testiga. Kui õpiväljundid on sõnastatud, siis peab koolitaja tagama, et kõik õpiväljundid saavad hinnatud ja viima hindamissüsteemi sisse muudatused, mille tulemusel saab olla kindel õpiväljundite saavutatuses. Komisjon soovib lisada õppekavasse täiendavalt juurde info ka tõendi väljastamise tingimuste kohta.

Vestluse käigus ilmnas, et koolitaja peab tagama õpiväljundite omandamise. Erivajadustega õppijate puhul korratakse teemasid või sooritatakse ülesandeid, kuni on jõutud soovitud tulemuseni. Õpiväljundite saavutamist hindab komisjon praktilise tööga. Täiendkoolituse lõppedes saavad õppijad tunnistuse või tõendi, kuid õppekavadesse ei ole lisatud informatsioon selle kohta, millistel tingimustel väljastatakse lõpetajatele tõend.

Kooli jaoks on väga olulise tähtsusega õppijatelt saadud tagasiside. Tagasiside kogutakse koolituse lõpus ning seda infot kasutatakse edaspidi koolituste planeerimisel.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE:

Nõuded on põhiosas täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

***Suunised:** Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kvalifikatsiooni kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.*

ANALÜÜS

Koolitajatele viiakse iga-aastaselt läbi tähendusliku õpetamise meeskonnakoolitust, mille eesmärgiks on kõikide õpetajate professionaalse arengu toetamine. Koolitusele on kaasatud ja tugisüsteemi töötajad. Kahel korral aastas viib kooli direktor läbi õpetajatega vestlused, mille eesmärgiks on koormuste ülevaatamine ning ka arenguvajaduste määratlemine. Kooli esindajatega vestluste põhjal selgus, et õpetajad täiendavad end regulaarselt ka erialaselt ning käivad stažeerimas nii välisriikides kui Eestis, osalevad erialaliitude korraldatud üritustel ning messidel.

Abikoka õppekavaga on seotud mitmed erinevad koolitajad, kelle puhul on välja toodud ka kutsekvalifikatsioonid, Lauakatmine ja teenindamine õppekava puhul on koolitajaid üks, kuid temal täiskasvanute koolituse seaduses nõutud kvalifikatsiooni täpsustatud ei ole. Õpetajad koguvad õppijate tagasisidet jooksvalt koolituse jooksul, koolituse lõppedes kogutakse tagasisidet ka kirjaliku tagasiside ankeedi abil. Kokkuvõtte sellest teeb koolitusjuht, kes edastab ülevaated ka õpetajatele, kellega omakorda tagasiside läbi töötatakse ning vajadusel korrekture tehakse.

Praktikat täienduskoolituskursuste õppekavades ette nähtud ei ole. Praktiline töö toimub kooli õppeklassides.

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et koolitusasutuses on olemas süsteem ja toetavad tegevused õpetajate pedagoogikaalaseks kui ka erialaga seotud teemade arendamiseks. Kutsekvalifikatsiooni tuleb kuvada kõikide koolitajate puhul, sest see on seadusest tulenev nõue.

Tugevused

Kooli järjepidev tegevus õpetajate kompetentside arendamisel on tunnustust vääriv. Iga-aastaste tähendusliku õppimise koolituste läbiviimine kõikidele õpetajatele, et mõista täiskasvanud õppijaid ja tema vajadusi.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

Täiskasvanute koolituse seaduse § 11 lõike 2 kohaselt peavad olema kõikide koolitajate kvalifikatsioonid (kompetentsust tõendav kvalifikatsioon, õpi- või töökogemuse kirjeldus) nähtavad. Lauakatmine ja teenindamine õppekava koolitajal puudub info koolitaja kvalifikatsiooni kohta. Soovitame puuduolev info lisada.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Koolitusasutusel on olemas toimiv süsteem õpetajate igakülgse (nii täiskasvanute kui erivajadustega õppijate õpetamise oskused) arengu tagamiseks ja toetamiseks. Koolitajatel on olemas õppe läbiviimiseks vajalik erialane ja hariduslik kvalifikatsioon ning koolitajad täiendavad end erialaselt pidevalt.

Ehkki komisjon tuvastas, et lauakatmise ja teenindamise õppekava juures vajab koolitaja kvalifikatsiooni kirjeldav osa täiendamist (hetkel ainult koolitaja nimi ja ametikoht koolitusasutuses), siis hinnatakse hindamisvaldkonna "Koolitajad" nõuded täidetuks.

KOOLITAJAD:

Nõuded on täidetud

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

Õppetöö läbiviimiseks on olemas kaasaegse sisustusega klassiruumid koos vajalike laboritega, 24 istekohaga õpperestoran koos serveerimiskappide ja vajaliku inventariga, 16 töökohaga õppekööök, mis on varustatud koka tööks vajalike vahendite ja seadmetega. Kool on ühtlasi ka MTÜ Eesti Peakokkade Ühenduse atesteeritud koka kutseksamikeskuseks.

Õpikeskkonna arendamiseks on kaasatud nii õpetajad (nende vajadused erinevate õppemeetodite kasutamiseks) kui ka ettevõtjad. Füüsiline õppekeskkond vastab nõuetele. Koolituskavade infos ei ole eraldi välja toodud infot ruumide ligipääsetavuse kohta. Vajadusel annab infot koolituse kontaktisik. Veebikeskkondade kasutamist õppekavades välja toodud ei ole, samuti ei ole õpiväljundites kajastatud digivahendite kasutamist õppetöös.

Tugevused

Kaasaegne ja hea varustatusega füüsiline õppekeskkond koos praktilise õppe läbiviimiseks vajalike õpperuumide, vahendite ja seadmetega.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Õpikeskkond on õppetööd toetav. Olemas on ruumid nii teoreetiliste teadmiste omandamiseks kui praktiliste oskuste õppimiseks. Kuigi veebikeskkondade kasutamist õppetöös välja toodud ei ole, siis võib väita et võimekus veebiõpet pakkuda on koolil olemas.

Komisjoni hinnangul on hindamisvaldkonna "Ressursid" nõuded täidetud.

RESSURSID:

Nõuded on täidetud